

प्रसाद चौगुले (Deputy Collector)
(State Rank 1)

यांचे मार्गदर्शन
काही महत्वाचे मुद्दे

- १) ही परिक्षा **Trial and error method** वापरण्यासाठी नाही
 "तुमची एक पुर्व परिक्षा गेली तर जीवनातील अडीच वर्ष जाणार आहेत त्यामुळे वर्ष
 भराचा व्यवस्थित नियोजन आखून त्याची अंमल बजावणी करा" .
- २) *Be mains ready before prelims –*
 मुख्य परिक्षा चा ६० ते ७० टक्के अभ्यासक्रम पुर्व परिक्षे आधी पुर्ण करा . यामध्ये
 भूगोल, इतिहास, अर्थशास्त्र, पर्यावरणीय भूगोल या मार्क मिळवण्याच्या विषयावर जास्त
 लक्ष केंद्रीत करा .
- ३) आयोगाचा अभ्यासक्रम नेहमी जवळ ठेवा आणि रोज एकदा वाचून काढा .
- ४) आयोगाच्या मागील प्रश्न पत्रिकांचे **Analysis** करा .
Analysis म्हणजे कोणत्या **Area** वर किती **question** आलेले आहेत आणि
 त्याला आपण किती **time** दिला पाहिजे .
- ५) ***Minimum Content Maximum Revision -Success Mantra***
- ६) जास्तीत जास्त प्रश्नांचा सराव करा . प्रश्न शक्यतो आयोगाच्या परिक्षेतील असावेत
 (राज्यसेवा मुख्य परिक्षा, **Combine exam** वनसेवा मुख्य परीक्षा) यांचे देखील पेपर
 पहा .
- ७ . पुस्तके वाचून पुर्ण करण्यापेक्षा अभ्यासक्रम चा प्रत्येक **point** कसा पुर्ण होईल यावर भर
 द्या .

८ . **notes** काढण्याची घाई करूनका , ३-४ **reading** नंबरच नोटस काढा .

नोटस शक्यतो जो **confusing part** वाटतो त्यवरील असाव्या .

९ . **Internet** चा वापर मर्यादित वापर करा (**e.g.wikipedia,Governemnt** च्या **website** इ . **mains** साठी उपयोगी)

१० . अभ्यास करताना १०० टक्के **focus** करा .किती वेळ अभ्यास करता यापेक्षा **Quality of Study** वर भर द्या

११ . ***Time is more valuable than money .***

Prelims Book List (General Studies) Paper I

१) इतिहास :

- प्राचीन इतिहासावर पुर्व पश्चिममध्ये जास्त भर दिला जातो
- Minimum Books वापरून Max Revision कारण
Cost to Benefit ratio कमी आहे

A) प्राचीन इतिहास : ६ वी स्टेट बोर्ड बुक (मराठी) + Lucent GK
(English)

B) मध्ययुगीन इतिहास : ७वी राज्य बोर्ड (मराठी) + Lucent GK (English)

c) आधुनिक भारताचा इतिहास :

Spectrum : A brief history of Modern India (English)

or

आधुनिक भारताचा इतिहास - गोव्हर आणि वेल्हेकर (मराठी)

or

भारताचा इतिहास - कोळवे सर (*I Prefer this Short and Sweet*)

२) भुगोल

State Board Books - 7th to 12th Std- Must Read

A) प्राकृतिक भुगोल : (NCERT) Fundamental of Physical Geography (English)
or

भुगोल-सवदी सर (मराठी)

B) भारताचा भुगोल : India Physical Environment- NCERT (English)
or

भुगोल व पर्यावरण - सवादी सर (मराठी)

C) जगाचा भुगोल

: 11th std State Board –Must Read

भुगोल व पर्यावरण –सवदी सर (topic wise)

पुर्व परिक्षेला महाराष्ट्राचा भुगोल वर कमी प्रश्न विचारले जातात .

३) POLITY :

Indian Polity –M. laxmikant (English / मराठी) दोन्ही भाषेत उपलब्ध

पंचायत राज – पुर्व परिक्षेसाठी लक्ष्मीकांत मधील पंचायतराज या टॉपीक वर भर द्या

४) ECONOMICS :

सामाजिक व आर्थिक विकास – किरण देसले सर

किंवा

अर्थशास्त्र – रंजन कोळंबे सर

अर्थशास्त्र या विषयांसाठी ठराविक अभ्यासक्रम आहे पुर्व परिक्षेनुसार तेवढ्याच भागावर भर द्या

५) पर्यावरण –

शंकर आय ए एस – पर्यावरण (इंग्रजी)

किंवा

पर्यावरण – तुषार घोरपडे सर (मराठी)

६) विज्ञान –

पुर्व परिक्षेसाठी सर्वाधिक भर विज्ञान वर दिला जातो

– राज्य बोर्ड अभ्यासक्रम इ. ८ वी तो १० वी (इंग्रजी किंवा मराठी माध्यम)

– सामान्य विज्ञान – डॉ. सचिन भस्के सर (इंग्रजी किंवा मराठी माध्यम)

किंवा

सामान्य विज्ञान – अनिल कोलते सर

७) चालु घडामोडी –

– चालु घडामोडी साठी कमित कमी वाचून जास्तीत जास्त रिव्हिजन करा .

- रोज वर्तमानपत्र वाचा (लोकसत्ता / महाराष्ट्र टाइम्स)
(दिवसातून जास्तीत जास्त 20 min द्या)
- **Current Affair Magazine** – परिक्रमा किंवा युनिक बुलेटिन / ज्ञानदिप एक्सप्रेस
- अभिनव इयर बुक (**Revision** साठी उपयोगी)

Paper 2 **CSAT**

- जास्तीत जास्त सराव व रोज सराव हेच **CSAT** मधील यशाचे गमक
- आयोगाचे मागील पेपर व्यवस्थित वेळ लावून सोडवा
- टेस्ट सेरीज चा देखील फायदा होतो .

(किमान २० पेपर सोडवयाचे टारगेट ठेवा)

A) Comprehension :

आयोगाचे मागील पेपर आणि टेस्ट सेरीज चे पेपर

B) अंकगणित :

प्रमोद चौगुले सर (ज्ञानदिप प्रकाशन मराठी)
किंवा
आर एस अग्रवाल – इंग्रजी

B) बुद्धीमत्ता चाचणी :

प्रमोद चौगुले सर (ज्ञानदिप प्रकाशन मराठी)
किंवा
आर एस अग्रवाल – इंग्रजी

मुख्य परिक्षेसाठी
उपयुक्त पुस्तकांची यादी

GENERAL STUDIES - 1

1) इतिहास :

अ) आधुनिक भारताचा इतिहास : कोळंबे सर (short and Sweet)

किंवा

आधुनिक भारताचा इतिहास : गोव्हर सर आणि बेल्लेकर (मराठी)

किंवा

Modern History : Spectrum

ब) महाराष्ट्राचा इतिहास : 11th Std Book (मराठी) Must Read

महाराष्ट्राचा इतिहास - गाठाळ सर (OR)

कटारे सर

YCMOU BOOK - HIS310 IMP point च्या नोट्स काढा

क) स्वातंत्र्योत्तर भारत : (Important Topic) (GS-II) मध्ये देखील उपयोगी

12th NCERT – India after Independence (English) Must Read

or

स्वातंत्र्योत्तर भारत - विपिन चंद्रा (k- Sagar – मराठी Translation)
(topic wise)

2) भूगोल

अ) भारताचा भूगोल

Fundamental of Physical Geography (11th NCERT) english

India Physical environment (English) (11th NCERT)

किंवा

सवदी सर **book (Syllabus Wise)** मराठी

ब) महाराष्ट्राचा भूगोल

महाराष्ट्राचा भूगोल - सवदी सर

Map Reading वर भर दया

क) पर्यावरणीय भूगोल -

तुषार घोरपडे सर (मराठी)

किंवा

Shankar IAS (English) Topic Wise

- Costal Regulation zone notification वाचून घ्या .

ड) Remote Sensing

Previous Year question करा

NPTEL च्या PDF English मधून उपलब्ध

इ) Agriculture

- 11th and 12th agri Books (state board) (Syllabus wise)

- Arun Katyayan Volume I(Syllabus Wise)

GENERAL STUDIES - II

खुप जास्त *Productive paper* तेवढे *Effort* जास्त तेवढा जास्त *score*
येईल

1. Indian Polity by M.Laxmikant (English) (मराठी) (*Must read*)

2. Governance in India (Laxmikant)

Topic 3 to 8 (Central Administrative, State Administration, District
administration, personal administration हा भाग वाचून घ्यावा

३. पंचायत राज - किशोर लवटे सर (मराठी)

४. Politics in India since Independence -12th NCERT (English)

५. महत्वाचा पक्षांची चिन्हे व Wikipedia Pages बघून घ्या

Election Pocket Book (PDF) बघून घ्या

६. कायदे - Scoring घटक - (Bare Act) वाचून घ्या

Tricks करून कलमे लक्षात ठेवा

७. भारतीय संविधान व भारतीय राजकारण - (unique Part 2 याचे selective reading

८. LBSNAA, SVPNPA, VASHADA, ELECTION COMMISSION OF INDIA

यांचे wikipedia pages व webiste बघून घ्या.

९. *India year book - relevant chapters वाचा.*

GENERAL STUDIES - III

- *Internet* चा बापर जस्तीत जास्त करावा
- *factual data* च्या notes काढा
- *Previous year question repeat* होतात

१. Human Resources Development and human rights - I.P. Singh sir book

२. मानवी हक्क आणि मानव संयाचन विकास - रंजन कोळंबे सर
३. किरण देसले सर - Development भाग २

४. India year book चे syllabus wise reading खूप important आहे .

५. Ministry of HRD

- Health and family affairs
- Education
- tribal affairs
- women and child development
- social justice and empowerment.

केंद्र व राज्य शासन दोन्हीच्या website बघून notes काढणे

६. International organization च्या Wikipedia pages बघणे

७. IIT, IIM, AIIMS, UGC, AICTE, यांचे संकेतस्थळ व Wikipedia pages बघणे .

GENERAL STUDIES - IV

अर्थशास्त्र

१. किरण देसले

Economics part -I (must read)

or

भारतीय अर्थव्यवस्था – रंजन कोळंबे सर

२. महाराष्ट्राचा आर्थिक पाहणी अहवाल

(syllabus wise notes काढणे)

३. Agri Economy यासाठी – internet चा वापर करा

४. YCMOU- Eco 276 book (selective reading)

विज्ञान व तंत्रज्ञान

१. Energy, Nuclear Science and space Tecnology

रंजन कोळंबे सर बुक

+ current affairs ची जोड द्यावी

-BARC , Dept of Atomic Energy, ISRO यांच्या website , Wikipedia
pages बघून घ्या

२. Biotech

12th biology books - Relevant chapters (English)

or

सचिन भस्के सर

- Biotechnology (मराठी)

3. Computer Technology- previous year question notes.

4. Disaster Management- Wikipedia pages notes.